

Lastensuojelun perhehoidon toimintaohje

Limingan kunnanhallitus x.x.2022 §

Sisällys

1	LASTENSUOJELUN PERHEHOITO.....	4
2	PERHEHOITAJUUDEN JA PERHEKODIN EDELLYTYKSET	5
2.1	Perhehoitajalta edellytettävät valmiudet	5
2.2	Ehdottomat esteet ryhtyä perhehoitajaksi.....	6
2.3	Ennakkovalmennus	6
2.4	Perhekodin soveltuvuus.....	7
2.5	Hoidettavien lasten määrä.....	7
3	PERHEHOIDON TOIMEKSIAITOSOPIMUS	8
3.1	Toimeksiantosopimuksen sisältö.....	8
3.2	Toimeksiantosopimukseen liittyvät erimielisyydet	9
3.3	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	9
4	LASTENSUOJELUN PERHEHOIDOSSA OLEVAN LAPSEN ASEMA	10
4.1	Lapsen osallisuus	10
4.2	Oikeus tavata läheisiä.....	10
4.3	Oikeus tavata asioistaan vastaavaa sosiaalityöntekijää ja asiakassuunnitelma	11
4.4	Oikeus tukeen ja palveluihin	11
4.5	Edunvalvonta	11
4.6	Lapsen kotikunta	12
4.7	Lapsen päivähoido ja koulu sekä aamu- ja iltapäivätoiminta	12
4.8	Lapsen uskonto ja rippikoulu	12
4.9	Lapsen passi ja matkustuslupa	12
4.10	Yksityis- ja käyttövarat	12
4.11	Lapsen tapaturmavakuutus	13
5	PERHEHOITAJAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET	14
5.1	Tavanomaiseen arkeen liittyvistä asioista päättäminen	14
5.2	Muutoksista ilmoittaminen	14
5.3	Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus	14
5.4	Yhteistyö lähiomaisten, sijoittajakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa.....	14
5.5	Kuuleminen ja muutoksenhaku	15
5.6	Tiedon antaminen ja säilyttäminen.....	15
5.7	Toimintakäytännöt kriisi- ja väkivaltatilanteissa	15
5.8	Perhehoitajan eläketurva.....	15

6	TUKI PERHEHOITAJILLE	16
6.1	Perhehoitajan oikeus vapaaseen	16
6.2	Perhehoitajan sijainen	16
6.3	Nimetty sosiaalityöntekijä, täydennyskoulutukset ja työnohjaus	17
6.4	Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset	17
6.5	Vakuutukset	18
7	VANHEMMAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET	19
8	PERHEHOIDON MAKSUT, PALKKIOT JA KORVAUKSET	21
8.1	Hoitopalkkio.....	21
8.2	Kulukorvaus ja erityislisät.....	21
8.3	Kelan etuudet	22
8.4	Käynnistämiskorvaus.....	23
8.5	Oman auton käyttö ja matkakorvaukset.....	23
8.6	Perhehoitajan verotus	24
8.7	Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta.....	24
8.8	Maksut perhehoidon päättyessä	25
8.9	Maksut perhehoitajan vapaiden ajalta	25
10	MUU TALOUDELLINEN TUKI TAI KORVAUKSEN PIIRIIN KUULUVAT ASIAT	26
10.1	Lapsen harrastusten korvaaminen	26
10.2	Terapia ja terveydenhuolto	26
10.3	Päivähoitomaksut sekä aamu- ja iltapäivätoiminta	26
10.4	Vaatetus	27
10.5	Opiskelukulut	27
10.6	Lomat, ulkomaanmatkat sekä leirit.....	27
10.7	Sijoitetulle lapselle maksettavat käyttövarat.....	27
10.8	Lapsen pankkitili.....	28
11	PERHEHOIDON VALVONTA.....	29

1 LASTENSUOJELUN PERHEHOITO

Lastensuojelussa **perhehoito tarkoittaa** lapsen hoidon, kasvatuksen ja muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä tehtävään hyväksytyssä perheessä. Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoitossa olevalle lapselle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalista kehitystään. Perhehoito tarjoaa lapselle hoitavat ja mahdollisimman pysyvät ihmissuhteet. **Perhehoitajat ovat tehtävään valmennettuja.**

Perhehoito voi olla lyhyt- tai pitkäaikaista ja sitä voidaan käyttää **avohuollon tukitoimena, kiireellisten sijoituksen ja huostaanotettujen lasten** sijaishuollon paikkana. Sijoitetun lapsen täytettyä 18 vuotta ja jälkihuolto-oikeuden täytyttyä, perhehoidon toimeksiantosopimusta on mahdollista jatkaa yhteisellä sopimuksella **jälkihuollon tukitoimena.** Lyhytaikaista perhehoitoa käytetään lastensuojelussa ensisijaisesti avohuollollisena toimenpiteenä. Lyhytaikaisessa perhehoidossa on yleensä kyse muutamasta päivästä muutamaan kuukauteen kestävästä jaksosta.

Vanhemman ja lapsen kuntouttavassa perhesijoituksessa erityistä ja jokapäiväistä konkreettista tukea tarvitseva raskaana oleva äiti tai vanhempi/vanhemmat lapsineen sijoitetaan perhehoitoon sijaisperheeseen. Sijoituksen pituus riippuu täysin tilanteesta ja voi tapahtua kriisitilanteessa kiireellisesti tai suunnitelmallisesti esimerkiksi alkaen ennen lapsen syntymää. Perhehoitajalta vaaditaan erityistä osaamista ja ammatillisuutta. Toiminta tarjoaa esimerkiksi ensikotisijoitukselle erilaisen vaihtoehdon, jossa perheen on mahdollista olla yhdessä ympärivuorokautisesti tuetussa ympäristössä.

Perhehoito on laitoshoitoon nähden ensisijainen lapsen sijaishuollon muoto.

Ennen lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle on selvitettävä lastensuojelulain mukaisesti lapsen **vanhemman, jonka luona lapsi ei pääsiasiallisesti asu, vastuumahdollisuus, sekä sukulaisten tai muiden lapselle läheisten** henkilöiden mahdollisuudet ottaa lapsi luokseen asumaan tai muutoin osallistua lapsen hoitoon ja tukemiseen. Tässä tapauksessa on kiinnitettävä huomiota sukulais- ja läheisverkoston edellytyksiin vastata lapsen yksilöllisiin tarpeisiin sekä kykyä toimia lapsen edun mukaisesti mahdollistamalla lapselle myönteiset suhteet kaikkiin läheisiinsä. Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta päästä sijaisvanhemmaksi tai muutoin saada lasta sijoitetuksi itselleen. **Sukulaissijaisperheiden ja läheisverkostoperheiden valmennus tapahtuu ennakkoon tai vuoden kuluessa tehtävässä aloittamisesta.**

Ammatilliset perhekodit toimivat lähtökohdiltaan kuten toimeksiantosuhteiset perhekodit (sijaisperheet), mutta niiltä edellytetään vahvempaa osaamista kuin toimeksiantosuhteisilta perhehoitajilta, mikä mahdollistaa myös erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevien henkilöiden sijoittamisen perhehoitoon. Ammatilliset perhekodit eivät ole kuitenkaan lastensuojelulain mukaisia lastensuojelulaitoksia. Ammatillisessa perhehoidossa edellytetään, että perheessä on kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtävään osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- ja kasvatustehtävistä.

Perhehoito perustuu **toimeksiantosopimukseen**, joka laaditaan ennen sijoitusta tai kiireellisissä tilanteissa välittömästi sijoituksen jälkeen.

2 PERHEHOITAJUUDEN JA PERHEKODIN EDELLYTYKSET

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Perhehoitajan kelpoisuutta tulee arvioida hoidettavan lapsen kannalta kokonaisvaltaisesti. Mitä vaativampi lapsen tilanne on, sitä enemmän huomiota tulee kiinnittää perhehoitajien ammattitaitoon ja työssään tarvitsemaan tukeen. Perhehoitajan tulee suojella lasta, hoivata lasta, tukea lasta, seurata lapsen kehitystä, tukea lapsen yhteydenpitoaan läheisiin ihmisiin ja sitoutua lapseen. Perhehoitajalla täytyy olla kyky ja mahdollisuus toimia yhteistyössä sijoittavan tahon sekä perhehoitoon sijoitettavalle lapselle läheisten henkilöiden kanssa.

Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä valmennus hyväksytysti. Soveltuvuus toimia perhehoitajana selvitetään ennen valmennukseen hyväksymistä, muun muassa tekemällä kotikäynti perheeseen. Perhehoito on koko perheen asia ja se vaatii kaikkien perheenjäsenten hyväksymisen, ja johon kaikkien perheenjäsenten on sitouduttava, jotta sijoitettava lapsi saa perheessä tasaveroisen aseman muihin perheenjäseniin nähden. Erityisistä syistä ennakoivalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa perhehoidon alkamisesta. Limingan kunnassa ennakoivalmennuksen hyväksytysti suorittaneiden perhehoitajien hyväksymisestä vastaa johtava viranhaltija.

Perhehoitajan kanssa tehdään kirjallinen **toimeksiantosopimus.** Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työ sopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu työsuhhteessa Limingan kuntaan.

2.1 Perhehoitajalta edellytettävät valmiudet

- ✓ kykyä hoivata ja pitää huolta perhehoidossa olevan lapsen hyvinvoinnista
- ✓ osata tukea lapsen hyvän elämän toteutumista
- ✓ auttaa ja tukea lasta hänen omien voimavarojensa hyödyntämisessä
- ✓ tukea kehityksen ja toimintakyvyn ylläpitämisessä ottaen huomioon lapsen kehitykselliset tarpeen
- ✓ sitoutumista perhehoitajan tehtävään
- ✓ mahdollistaa ja tukea lapsen ja hänen läheistensä yhteydenpitoa
- ✓ tehdä yhteistyötä lapsen asioissa

Perhehoitajana voi toimia joko parisuhhteessa, yksinhuoltajana tai yksin elävä henkilö. Perhehoitajaksi ryhtyvä on tavallinen lapsista pitävä, jolla on aikaa ja halua jakaa arkensa sijoitettavan lapsen kanssa. Perheen ihmissuhteiden ovat kunnossa ja perheenjäsenillä on kyky kohdata erilaisuutta. Perheen vanhemmilta edellytetään kiinnostusta kasvatusta- ja hoitotyöhön, joustavuutta, sitoutuneisuutta sekä myönteistä elämänsäntettä. Sopivuutta harkittaessa kiinnitetään erityistä huomiota sijaisperheen ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon sijoitettavan lapsen tarpeet hänen etunsa mukaisesti ja perhehoitajan yhteistyökykyyn sijoittajan ja sijoitettavalle lapselle läheisten ihmisten kanssa.

Jos perhehoidossa olevan lapsen sairaus edellyttää lääkehoidon osalta perhehoitajalta erityistä osaamista, tulee perhehoitajan saada tätä varten riittävät tiedot ja perehdytys lääkehoidon toteuttamiseen liittyen. Tämän koulutuksen ja perehdytyksen antaa perhehoitajalle lapsen hoitava taho. Perhehoitaja voi esimerkiksi antaa hoidettavalle lapselle insuliinia, kun hän on saanut riittävän perehdytyksen ja koulutuksen kyseisestä lääkkeestä, ja kun hänellä on siihen liittyen riittävä osaaminen.

Alle 18-vuotiaiden lasten perhehoitajaksi aikovalta pyydetään nähtäväksi rikosrekisteriote ”Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi”, jonka perhehoitaja hankkii Oikeusrekisterikeskuksesta. Rikosrekisteri ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi, eikä siinä saa olla merkintöjä esim. lapsiin kohdistuvista seksuaali- tai väkivaltarikoksista. Ote palautetaan sen esittäneelle perhehoitajalle välittömästi, eikä siitä oteta kopiota. Jos otteen esittämisestä on perhehoidon toteutuessa kulunut yli kuusi kuukautta, perhehoitajan tulee esittää uusi ote. Perhehoitaja vastaa otteen kustannuksista itse.

2.2 Ehdottomat esteet ryhtyä perhehoitajaksi

- ✓ Akuutti/toistuva/pitkäaikainen lastensuojelun asiakkuus
- ✓ Akuutti/toistuva/pitkäaikainen toimeentulotuen asiakkuus
- ✓ Akuutti/toistuva/pitkäaikainen päihde- tai mielenterveysongelma perheessä
- ✓ Akuutti huoltajuuskiista
- ✓ Kriisi omassa elämäntilanteessa
- ✓ Vakava sairaus perheessä, joka alentaa huomattavasti toimintakykyä
- ✓ Arjenhallinnan vaikeudet perheessä
- ✓ Lapseen kohdistuvat ja muut vakavat rikokset

Perhehoitajaksi hakevan tulee toimittaa lääkärinlausunto terveydellisistä seikoista (T-todistus) ja kotikunnan sosiaalipalveluiden lausunto. Lääkärin arviolla pyritään varmistamaan, että perhehoitaja on myös terveytensä puolesta tehtäväänsä soveltuva.

2.3 Ennakkovalmennus

Perhehoitajaksi aikovan tulee perhehoitolain mukaan käydä perhehoidon PRIDE-valmennus. Limingan kunta vastaa perhehoitolain mukaan valmennuksen järjestämisestä. Valmennus antaa tarvittavat tiedot ja mahdollisuuden perehtyä ennakolta perhehoitajan tehtävään. Valmennus on prosessi, joka koostuu enintään seitsemästä ryhmätapaamisesta (noin 21 lähivalmennustuntia) ja kotitehtävistä. Valmennus auttaa tekemään päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä. Valmennukseen sisältyy kotikäynti, jossa myös mahdollisten muiden perheenjäsenten valmius selvitetään. Arviointia henkilön valmiuksista tehtävään tekevät henkilö itse ja Limingan kunnan edustaja, jolla on siihen soveltuva koulutus. Tarvittaessa valmennus voidaan toteuttaa ostopalveluna tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Mikäli perhehoitaja on käynyt perhehoidon valmennuksen muun kuin Limingan kunnan toteuttamana, kunnan edustaja pyytää nähtäväksi arvioinnin muualla hyväksytysti käydystä valmennuksesta.

Perhehoitajan valmennuksen **tavoitteena** on:

- ✓ saada ennalta riittävästi tietoa tehtävästä, jotta he voivat tehdä tietoon perustuvan päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä
- ✓ taata lapsille hyvä hoito ja huolenpito niin, että perhehoitajalla on riittävästi tietoja ja taitoja vastata yksilöllisiin tarpeisiin ja tehdä yhteistyötä lapsia koskevissa asioissa perhehoidossa olevan lapsen läheisten, maakunnan ja muiden tahojen kanssa
- ✓ taata jokaiselle lapselle tasavertainen mahdollisuus päästä hyvin valmentautuneeseen perheeseen

Valmennuksen kustannuksista vastaa perhehoitajaksi aikova henkilö aluksi itse, mutta kunta korvaa nämä kustannukset hänelle mahdollisen toimeksiantosopimuksen solmimisen jälkeen. Limingan kunnan kouluttama perhehoitaja sitoutuu kunnan osoittamien lasten perhehoitajaksi kahden (2) vuoden ajaksi laskettuna perhehoidon aloitusajankohdasta. Mikäli Limingan kunnalla ei ole tarjota perhehoitajalle lapsia perhehoitoon tämän kahden vuoden ajanjakson aikana, on perhehoitaja oikeutettu ottamaan perhehoitoon lapsia myös muilta kunnilta.

2.4 Perhekodin soveltuvuus

Perhekoti on perhehoitajan yksityiskoti, jossa perhehoitoa annetaan. Perhekodin tulee olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan soveltuva. Myönteisen ilmapiirin lisäksi kodin tulee olla rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja turvallinen. Perhekodin omistajan on huolehdittava tilojen turvallisuudesta omavalvonnan periaattein. Mm. pelastuslaissa (379/2011 17§) ja -asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta säädetään muun muassa palovaroittimien määräästä ja sijoittamisesta, alkusammutuskaluston sijoittamisesta ja tehosta sekä poistumisturvallisuudesta. Pelastusviranomaiset voivat asettaa perhehoitoa tarjoavalle kodille erityisiä turvallisuusvaatimuksia pelastuslain perusteella.

Perhehoidossa olevalla lapsella on oltava mahdollisuus yksityisyyteen ja lähtökohtaisesti hänellä on varattu perhehoidossa oma huone. Lapsella on oikeus kalustaa ja sisustaa oma huoneensa.

2.5 Hoidettavien lasten määrä

Perhehoidossa saadaan samanaikaisesti **hoitaa enintään neljää henkilöä** hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan lukien. Jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille, voi kodissa olla samanaikaisesti hoidettavana useampi kuin neljä henkilöä. Lisäksi erityisestä syystä voidaan samanaikaisesti hoidettavien lasten enimmäismäärästä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä. Hoidettavien määrä on kuitenkin suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon sekä toiminnan luonteeseen.

Mikäli sijaisperhe toimii myös tukiperheenä, **ei tukiperhelapsia lasketa** mukaan. Kokonaistilanteessa tulee kuitenkin huomioida perheen jaksaminen ja sijoitettujen lasten hoidon takaaminen. Sijoitettavat lapsimäärät arvioidaan aina tapaus- ja perhekohtaisesti. Sijoittavien kuntien tulee olla yhteistyössä keskenään ja valvoa perheiden lapsilukua.

Ammatillisessa perhekodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti **enintään kuutta henkilöä**, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin yhdellä perhehoitajan kelpoisuus ja toisella hoito- ja kasvatustehtävään osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- ja kasvatustehtävistä.

3 PERHEHOIDON TOIMEKSIANTOSOPIMUS

3.1 Toimeksiantosopimuksen sisältö

Toimeksiantosopimus on kirjallinen asiakirja, jossa perhehoitaja ja kunta sopivat hoitosuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tulee laatia ennen perhehoidon alkamista. Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa työsuhteessa, eivätkä häntä koske työsuhdetta määrittävät lait, kuten työaikalaki tai vuosilomalaki tai työehtosopimukset. Sopimus tehdään yhteisessä neuvottelussa ja sen allekirjoittavat perhehoitaja ja johtava viranhaltija. Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa, sitä ei voi muuttaa yksipuolisesti. Toimeksiantosopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun tarkistamiseen muutoin on aihetta.

Sopimuksen voimassaoloaika tehdään toistaiseksi tai määräajaksi.

Toimeksiantosopimuksen sisältö:

- ✓ sopijapuolet
- ✓ hoidossa oleva henkilö ja henkilön oikeudet, tukitoimet ja harrastukset sekä näiden toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet
- ✓ perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä (Perhehoitolaki 263/2015)
- ✓ palkkionsaaja(t)
- ✓ hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrä sekä maksupäivä ja maksut hoidon keskeytyessä
- ✓ käynnistämiskorvaus
- ✓ hoidettavan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaaminen
- ✓ sopimuksen kestoaika
- ✓ hoitajan oikeus vapaaseen, vapaapäivien toteutus, hoidettavan hoidon järjestäminen sekä hoitopalkkio ja kustannusten korvaaminen hoitajan vapaan ajalta
- ✓ hoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestäminen
- ✓ hoitajalle annettava valmennus, työnohjaus, täydennyskoulutus ja niiden toteuttaminen
- ✓ hoidossa olevan henkilön kuukausittain maksettavat käyttövarat ja edunvalvonta (kirjataan myös asiakassuunnitelmaan)
- ✓ toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen
- ✓ hoitajan vaitiolovelvollisuus ja tietojen antaminen ja saaminen hoidettavasta
- ✓ hoitajan ja -hoidettavan vakuuttaminen
- ✓ yhteistyö kunnan ja hoitajan kesken
- ✓ tarvittavat muut asiat sekä allekirjoitukset

Sopimuksen allekirjoittavat molemmat perhehoitajat, jos on tarkoitus, että perheen molemmat aikuiset vastaavat perhehoidossa olevien hoidosta ja huolenpidosta.

3.2 Toimeksiantosopimukseen liittyvät erimielisyydet

Toimeksiantosopimukseen liittyvissä kysymyksissä ja epäselvyyksissä perhehoitaja on ensisijaisesti yhteydessä lapsen/ asiakkaan asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään. Asioista pyritään aina ensisijaisesti sopimaan osapuolten kesken. Viime kädessä toimeksiantosopimusta koskevan riidan voi saattaa hakemuksella Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ratkaistavaksi hallintolainkäyttölain 69 §:n mukaisena hallintoriita-asiana. Hakemuskirjelmässä on mainittava toimenpide, jota vaaditaan, sekä vaatimuksen perusteet.

Perhehoitaja voi tehdä lapsen / asiakkaan puolesta muistutuksen, jos asia koskee asiakkuuteen liittyviä asioita, kuten lapsen palveluita. Perhehoitaja itse ei ole perhehoitajan tehtävässään sosiaalihuollon asiakassuhteessa kuntaan, vaan sopimuksen osapuoli. Mikäli asia koskee toimeksiantosopimukseen / perhehoitajana toimimiseen liittyviä asioita, ei kyseessä ole Sosiaalihuollon asiakaslain 23 § 1 momentin mukainen muistutus.

3.3 Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Toistaiseksi voimassa olevassa toimeksiantosopimuksessa voidaan tarvittaessa sopia määräaika, jonka aikana sopimus voidaan puolin tai toisin päättää ilman irtisanomisaikaa. Tämän ns. tutustumisjakson tarkoitus on varmistaa perhehoidon tarkoituksenmukaisuus niin lapsen, hänen omaisensa kuin perhehoitajan kannalta sekä sitoutuminen perhehoitoon. Lapsen siirtyminen pois perhehoidosta sovitaan yhdessä neuvotellen osapuolten kesken.

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus molemmin puolin irtisanoa päättymään irtisanomisesta seuraavan kahden (2) kuukauden kuluttua. Perhehoitosopimus voidaan irtisanoa, jos lapsen avuntarve lisääntyy, eikä perhehoito enää ole riittävä hoitomuoto. Irtisanominen voidaan tehdä suullisesti, mutta siitä tulee toimittaa myös kirjallinen ilmoitus. Irtisanominen tulee toimittaa todisteellisesti tai tavallisella kirjeellä. Kirjeitse suoritettua irtisanomista katsotaan tulleen osapuolen tietoon seitsemäntenä (7) arkipäivänä kirjeen lähettämistä. **Ensisijaisesti hoitoa jatketaan samassa perheessä vielä irtisanomisajan.**

Irtisanomisajasta huolimatta kunta voi purkaa sopimuksen välittömästi, jos lapsen hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi. Mikäli perhehoidossa oleva puute on korjattavissa, on viranomaisten varattava kohtuullinen määräaika tämän puutteen korjaamiseksi. Tällöin purkamisoikeuden edellytyksenä on, että puutetta ei ole kehotuksesta huolimatta korjattu määräajassa. Sopimus katsotaan heti purkautuneeksi, kun sitä koskeva päätös on saatettu tiedoksi. Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedonsaantitodistukseen merkittynä aikana. Mikäli päätös on lähetetty tavallisella kirjeellä, katsotaan asianomaisen saaneen tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämistä.

4 LASTENSUOJELUN PERHEHOIDOSSA OLEVAN LAPSEN ASEMA

4.1 Lapsen osallisuus

Lasten osallisuus tulee nähdä laajana oikeutena osallistua itseä koskevaan päätöksentekoon sekä arjen elämään että palveluihin liittyvissä asioissa. Lapsen toivomukset ja mielipide on selvitettävä. Mielipide on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsella on oikeus saada riittävästi tietoa asian käsittelystä ja eri vaihtoehdoista, jotta hän pystyy muodostamaan oman käsityksensä ja mielipiteensä asiasta.

Lapsen tulee saada ikänsä, kehitystasonsa ja toimintakykynsä mukaisesti olla mukana tekemässä elämänsä liittyviä suunnitelmia ja päätöksiä niin, että hänen tahtonsa ja etunsa otetaan huomioon. Lapsella on oikeus ilmaista vapaasti näkemyksensä kaikissa häntä koskevissa asioissa. Lisäksi näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti. Lapselle on annettava erityisesti mahdollisuus tulla kuulluksi häntä koskevissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa toimissa.

Lapsi voi halutessaan myös olla osallistumatta ja ilmaisematta näkemyksiään. Häntä ei saa painostaa eikä hänen mielipiteisiinsä saa pyrkiä vaikuttamaan. Lapsen vapaa mielipiteen ilmaisu edellyttää, että keskustelutilanne on turvallinen ja että häntä kohdellaan kunnioittavasti. Lapsen on lisäksi saatava tietoa ja tukea mielipiteensä ilmaisemisen tueksi. Mielipiteen selvittämisessä ei saa luonnollisestikaan vahingoittaa lasta. Oikeus tehdä päätöksiä itsenäisesti on vahva osallisuuden muoto.

Perhehoidossa olevan lapsen oikeus osallistua velvoittaa muun muassa sosiaalityöntekijöitä ja perhehoitajia. Lapsen perhehoito asettaakin perhehoitajalle erityisiä osaamisvaatimuksia myös osallisuuden tukemisen suhteen, sillä lapsen osallisuuden tukeminen linkittyy aina lapsen ikään ja kehitystasoon. Käytännössä tämä tarkoittaa riittävien tietojen omaamista lapsen kehityksestä, asemasta ja oikeuksista sekä lapsen käytettävissä olevista oikeusturvakeinoista.

4.2 Oikeus tavata läheisiä

Lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan, sisarusiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä. Lapsella on oikeus vastaanottaa vieraita ja vierailia sijaishuoneen ulkopuolella. Lapsi saa pitää yhteyttä läheisiin puhelimella tai lähettämällä ja vastaanottamalla kirjeitä tai niihin rinnastettavia muita luottamuksellisia viestejä taikka muita lähetyksiä. Lapsen sisarusuhteiden vaalimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sosiaalipalveluiden ja sijaisvanhempien on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiansa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Yhteydenpidosta tulee sopia lapsen asiakassuunnitelmassa.

Joissakin erityistapauksissa saattaa olla perusteltua sijoittaa lapsi sellaiseen sijaishuoltopaikkaan, joka katkaisee hänen kehityksensä kannalta vahingolliset ihmissuhteet. Tällöinkin on huolehdittava siitä, että lapsi voi ylläpitää muita hänelle tärkeitä ja läheisiä ihmissuhteita. **Jos lapsen ja läheisten yhteydenpidosta ei päästä sopimukseen, sosiaalityöntekijän on tehtävä valituskelppoinen päätös yhteydenpidon rajoittamisesta.**

4.3 Oikeus tavata asioistaan vastaavaa sosiaalityöntekijää ja asiakassuunnitelma

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on lapsen perhehoitoon sijoittaneen kunnan lastensuojelulain perusteella nimetty työntekijä, joka vastaa lapsen ja hänen perheensä asiakkuudesta. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on tavattava lasta kahden kesken ja huolehdittava lapsen osallisuuden toteutumisesta. Hänen tulee antaa tietoa lapselle lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden lapsen omasta ja perheen tilanteesta ja siitä, miksi hänet on huostaan otettu ja sijoitettu.

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänä on valvoa lapsen edun toteutumista. Hänen tehtäviinsä kuuluu laatia lapsen asiakassuunnitelma sekä arvioida ja tarkistaa sitä yhteistyössä lapsen, hänen vanhempiensa ja sijaisvanhempien kanssa. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tukee ja auttaa lasta sekä hänen läheisiään lapsen kasvatustehtävässä ja ongelmatilanteiden selvittelyssä. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valmistelee lapsen sijaishuoltoa koskevat asiat sekä arvioi mm. huostassa pidon jatkamisen tai perheen jälleenyhdistämisen edellytykset asiakassuunnitelman tarkistamisen yhteydessä. Sosiaalityöntekijän tulee huolehtia lapsen oikeudesta tavata läheisiään siten, että se on lapselle turvallista ja hänen etunsa mukaista. Tapaamisista sovitaan asiakassuunnitelmissa.

Lastensuojelun sijaishuollon asiakassuunnitelma on toimeksiantosopimuksen lisäksi perhehoidon toteutusta tukeva ja ohjaava asiakirja. Asiakassuunnitelma laaditaan lapselle tarpeen mukaan, mutta vähintään kerran vuodessa. Asiakassuunnitelma määrittää lapsen sijaishuollon toiminnan, tarkoituksen ja tavoitteet. Asiakassuunnitelma laaditaan yhdessä sosiaalityöntekijän ja muiden asianosaisten kanssa.

Asiakassuunnitelmaan tulee olla kirjattuna muun muassa lapsen ja perheen palvelujen ja tuen tarve, olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan ja sijaishuollon tarkoitus ja tavoitteet, miten toteutetaan lapsen yhteydenpito lapsen vanhempien ja muiden lapselle läheisten henkilöiden kanssa sekä lapselle maksettavat käyttövarat.

4.4 Oikeus tukeen ja palveluihin

Sijaishuollossa oleva lapsi on oikeutettu saamaan sijoituskunnasta hänen hoitonsa ja huoltonsa kannalta tarvittavat palvelut ja tukitoimet, kuten esimerkiksi terveydenhuollon palvelut, erikoissairaanhoidon palvelut, päivähoito- ja koulupalvelut. Palveluiden ja etuuksien hakemisesta tulee aina neuvotella sopien tehtäväjaosta sijaisvanhemman ja sosiaalityöntekijän kesken. Vastuu erityisen tuen ja palveluiden organisoinnista ja maksusitoumuksista on lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä, joka järjestää palveluja yhteistyössä sijoituksen sijaintikunnan kanssa.

4.5 Edunvalvonta

Huostaanotosta huolimatta lapsen huoltajat säilyvät lapsen edunvalvojina, ellei toisin ole määrätty.

Lapselle tulee määrätä edunvalvoja käyttämään hänen puhevaltaansa ja vastaamaan esim. taloudellisten asioiden hoitamisesta, jos on perusteltu syy olettaa, ettei huoltaja voi puolueettomasti valvoa lapsen etua asiassa, ja jos edunvalvojan määrääminen on tarpeen asian selvittämiseksi tai muutoin lapsen edun turvaamiseksi.

4.6 Lapsen kotikunta

Sijoittajakunta pysyy lapsen kotikuntana kiireellisen sijoituksen ja huostaanoton ollessa voimassa. Kun lapsi muuttaa sijaisperheeseen sijoituskunnan ulkopuolelle, merkitään sijaisperheen asuinkunta lapsen muuttoilmoitukseen tilapäiseksi asuinkunnaksi. Perhehoitajan tulee tehdä hänelle sijoitetusta lapsesta muuttoilmoitus. Lapsen vastaava sosiaalityöntekijä antaa perhehoitajalle asiasta luvan/vahvistuksen asian hoitamiseen. Ilmoitus on tehtävä noin viikon kuluessa muutosta.

4.7 Lapsen päivähoito ja koulu sekä aamu- ja iltapäivätoiminta

Sijaisperhe hakee tarvittaessa lapselle päivähoitopaikan asuinkunnastaan. Lapsella on oikeus käydä koulua asuinpaikkakunnallaan ja saada tarvitsemaansa tukea koulunkäymiseen. Kuntien koulutoimet hoitavat keskenään niiden vastuulla olevat asiat. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä selvittää tarvittaessa lapsen päiväkotij- ja kouluasiaa yhteyshenkilöiden kanssa. Lapsen mahdolliset aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut maksetaan lapsen kotikunnan kautta.

4.8 Lapsen uskonto ja rippikoulu

Perhehoitaja ei voi muuttaa lapsen uskontokuntaa ilman huoltajan suostumusta. Käytännössä alle 15-vuotias kirkkoon kuulumaton nuori ei ilman huoltajan suostumusta saa käydä rippikoulua. Nuori ei myöskään saa ilman huoltajan suostumusta osallistua muun kuin huoltajan hänelle valitseman uskonnollisen suuntauksen rippikouluun.

4.9 Lapsen passi ja matkustuslupa

Hakemus huostaanotetun lapsen passista jätetään lapsen asuinpaikkakunnan passiviranomaiselle ja siihen tulee toimittaa liitteeksi lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän lupa passin myöntämiseksi. Mikäli sijaisperhe matkustaa huostaan otetun lapsen kanssa ulkomaille, on lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä pyydettävä englannin kielellä kirjoitettu lupa siitä, että sijoitettu lapsi saa matkustaa perhehoitajan kanssa tiettyyn maahan tiettyinä aikoina. **Sijaisperheen tukee ilmoittaa ulkomaanmatkasta lapsen biologisille vanhemmille ja siitä on hyvä käydä yhteistä keskustelua.**

4.10 Yksityis- ja käyttövarat

Sijoitetulle lapselle on oikeus käyttövaroihin. Lastensuojelulain mukaan lapsen sijoituspaikan on pidettävä kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta. Kirjaukset on lähetettävä tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vuosittain. Jos lapselle on määrätty edunvalvoja hoitamaan raha-asioita, sovitaan edunvalvojan kanssa tilin käytöstä ja käyttövaran määrästä (kuukausirahat ym.).

Pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaan perhekodeissa olevasta kiinteästä omaisuudesta on pidettävä omaisuusluetteloa. Omaisuusluettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää omaisuusluetteloa yhdessä edunvalvojan tai kunnan perhehoidosta vastaavan viranhaltijan kanssa. Omaisuusluetteloon kirjataan asiakkaan varoilla kaikki yli 200 euroa maksaneet hankinnat (tai edunvalvojan ohjeen mukaisesti).

4.11 Lapsen tapaturmavakuutus

Kunnalla ei ole lakisääteistä veloitetta ottaa tapaturmavakuutusta perhehoidossa olevalle asiakkaalle. **Limingan kunnan puolesta lapsille otetaan tapaturmavakuutus.** Vakuutus on voimassa koulussa, työssä ja vapaa-ajalla niin kauan kuin vakuutettu asuu sijaishuoltopaikassa. Vakuutus on voimassa täysajantapaturmavakuutuksena huostaanotettujen, kiireellisesti sijoitettujen sekä avohuollon tukitoimena sijoitettujen lasten osalta, kun lapsi on sijaisperheessä tai lastenkodissa sekä tukiperheissä käyvien lasten osalta, kun kaupunki on järjestänyt sijoituksen ja lapset ovat kaupungin sosiaalipalvelun asiakkaita. Vakuutetuina ovat sijaishuollossa joko tai laitoshoidossa sekä avohuollossa olevat lapset. Vakuutus on voimassa myös kaikessa urheilussa.

Vakuutus on voimassa enintään sen vakuutuskauden loppuun, jonka aikana vakuutettu täyttää 20 vuotta. Vakuutus kattaa tapaturman hoitokuluja sekä julkisella että yksityisellä puolella. Vakuutus ei ole voimassa ammattiuurheilussa eikä urheiluliiton tai -seuranjärjestämissä kilpailuissa, otteluissa tai kilpailuihin ja otteluihin liittyvissä harjoituksissa.

5 PERHEHOITAJAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

5.1 Tavanomaiseen arkeen liittyvistä asioista päättäminen

Toimeksiantosopimuksella perhehoitajalle **siirretään lapsen arkipäivän hoitoa ja oikeus päättää lapsen tavanomaiseen arkeen liittyvistä asioista**. Toimeksiantosopimuksella ei siirretä perhehoitajalle lapsen huoltoa, eikä oikeutta käyttää puhevaltaa lapsen asiassa.

5.2 Muutoksista ilmoittaminen

Perhehoitaja on perhehoitolain mukaisesti velvollinen ilmoittamaan perhehoidossa tapahtuneista muutoksista lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Perhehoitajan on ilmoitettava, jos perheeseen sijoitetaan uusia lapsia tai perhehoitajan elämässä ja hänen perheessään tapahtuu elämänmuutoksia (esimerkiksi sairastuminen, parisuhteen muutokset, muutto tai biologisen lapsen syntymä). Sijoitetun lapsen tapaturmista, väkivallanteosta tai muista vahingoista tulee aina ilmoittaa kirjallisesti lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Perhehoitajan tulee ilmoittaa kotikuntansa sosiaalipalveluihin siitä, että perheeseen on muuttanut pitkäaikaisesti sijoitettu lapsi.

5.3 Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus

Toimeksiantosopimusta solmittaessa Limingan kunta pyytää perhehoitajilta allekirjoituksen salassapito- ja vaitiolositoumukseen. Salassapito- ja vaitiolo-velvollisuus tarkoittavat lastensuojelun perhehoidon osalta sitä, että sijoitettua lasta ja hänen perhettään koskevat arkaluontoiset asiat ja asiakirjat ovat kokonaan salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. **Perhehoitajan salassapitovelvoitteella suojattuja henkilöitä ovat lapsi ja lapsen vanhemmat sekä muu perhe.** Jo pelkästään tieto lastensuojelun asiakkuudesta on salassa pidettävää tietoa, jota ei saa ilmaista sivulliselle. Sivullisella tarkoitetaan sellaista henkilöä, jolla ei ole lain tai tehtävän nojalla oikeutta tiedon saantiin tai tietojen muuhun käsittelyyn. Sivullinen on myös toinen, toisen perheen perhehoitaja.

Yleisesti salassa pidettävänä asioina pidetään sairauksia sekä taloudellista ja sosiaalista tilannetta, kuten lapsen huostassa oloa. Salassa pidettäviä asioita ovat myös vanhempien päihde- ja mielenterveysongelmat sekä sosiaalinen työrajoitteisuus ja perheolot, kuten lapset kasvatusvaikeudet, vanhempien erimielisyydet ja muut negatiiviset perheen sisäiset asiat. Salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on laissa säädetty rangaistus. Perhehoitajat ovat tietoisia sosiaalihuollon asiakkuuteen ja lapsen sijoitukseen liittyvästä salassapitovelvollisuudesta ja noudattavat sitä. **Perhehoitajaa sitoo elinikäinen vaitiolo-velvollisuus.**

Perhehoitajan on tarpeen jo etukäteen pohtia sitä, miten menetellään kodissa käyvien vieraiden suhteen tai kodin ulkopuolella liikuttaessa sekä sitä, mitä perhehoitoon sijoitetusta lapsesta kysyttäessä saa ulkopuolisille kertoa. **Perhehoidettavan valokuvaamiseen tai videoimiseen tarvitaan erillinen kirjallinen lupa lapsen asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä, huoltajalta ja/tai lapsen edunvalvojalta.**

5.4 Yhteistyö lähiomaisten, sijoittajakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa

Perhehoitaja tekee yhteistyötä perhehoidossa olevan lapsen lähiomaisten, sijoittajakunnan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Perhehoitajan tulee tukea sijoitetun lapsen ja hänen omaisten

yhteydenpitoa ja kanssakäymistä. Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä. Sijoitettua lasta voidaan auttaa parhaiten silloin, kun yhteistyö toimii. Yhteistyö edellyttää yhteistyöhalua ja -taitoa kaikilta osapuolilta. Sijoitetun lapsen terapioiden ja muista terveydenhoitoon (esim. lapsen lääkitys ja rokotukset) ja kuntoutukseen liittyvistä palveluiden aloittamisesta tulee perhehoitajan keskustella etukäteen lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Näistä asioista päättävältä on lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä.

5.5 Kuuleminen ja muutoksenhaku

Hallintolain ja lastensuojelulain mukaan lapsen vanhemmalle, huoltajalle ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, on varattava tilaisuus tulla kuuluksi ennen päätöstä lapsen huostaanotosta, sijaishuollosta tai huostaanoton lopettamisesta. Heillä on myös **muutoksenhakuoikeus** asioissa, jotka koskevat kiireellistä sijoitusta ja sen jatkamista, huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa ja huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista tai huostassa pidon lopettamista. Valitus tehdään hallinto-oikeudelle. **Perhehoitaja ei voi hakea muutosta yhteydenpidon määräämistä tai rajoittamista koskevaan viranhaltijan päätökseen.**

5.6 Tiedon antaminen ja säilyttäminen

Perhehoitajalla on oikeus saada lapsen sijoitusta suunniteltaessa ja perhehoidon aikana perhehoidon onnistumisen kannalta oleelliset tiedot sijoitettavan lapsen elämäntilanteesta, historiasta ja terveydentilasta. Perhehoitajalla on oikeus lasta koskevaan tietoon sillä perusteella, että lapsi asuu hänen luonaan, tai että perhehoitaja vastaa lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvästä julkisesta hallintotehtävästä. Perhehoitajalla ei ole suoraa oikeutta lasta koskeviin tietoihin. Perhehoitajalla ei ole oikeutta pyytää ja saada itsenäisesti lasta koskevia salassa pidettäviä asiakirjoja eri viranomaisilta. **Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi, mikä on perhehoitajuuden ja lapsen hoidon kannalta tarpeellinen tieto lasta ja hänen perhettään koskevissa asioissa.**

5.7 Toimintakäytännöt kriisi- ja väkivaltilanteissa

Rajoittamis- ja väkivaltilanteiden riskit lapsen kohdalta tulisi ennakoita. Samalla voidaan yhdessä määrittellä **toimintakäytännöt** arkeen. Kriisitilanteissa otetaan yhteyttä normaaleihin palveluihin (poliisi, ambulanssi, sosiaali- ja kriisipäivystys) ja sen jälkeen ilmoitus lapsen sosiaalityöntekijälle. Mikäli lapsi katoaa perhehoidossa ollessaan, tulee perhehoitajan tehdä lähietsintä. Ellei kadonnut sen tuloksena löydy on katoamisesta ilmoitettava poliisille ja asiakkaan vastuutyöntekijälle. Perhehoitajan on tehtävä kriisi- ja väkivaltilanteista kirjallinen ilmoitus lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

5.8 Perhehoitajan eläketurva

Perhehoitajan eläketurva määräytyy aina peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajan eläketurvasta säädetään julkisten alojen eläkelaissa. Perhehoitajan on ilmoitettava eläkkeelle siirtymisestä vastuutyöntekijälle hyvissä ajoin, vähintään kaksi kuukautta etukäteen.

6 TUKI PERHEHOITAJILLE

6.1 Perhehoitajan oikeus vapaaseen

Lapsen vastuutyöntekijä järjestää perhehoidossa olevan henkilön hoidon perhehoitajan vapaan ajaksi. Perhehoitajan vapaan toteuttamisesta ja korvausten suorittamisesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Hoidon järjestämisessä otetaan huomioon perhehoidossa olevan henkilön ja hänen läheistensä toiveet. Jos perhehoitaja järjestää itselleen vapaata oman läheisverkostonsa (perheenjäsenet ja muut läheiset) avulla, sijaisella tulee olla Limingan kunnan hyväksyntä.

Vapaat voi pitää joko heti niiden kerryttyä tai viimeistään puolen vuoden kuluttua. Vapaita ei voi pitää etukäteen. Pitämättömistä vapaapäivistä ei makseta erillistä rahallista korvausta. Joulukuun vapaat on pidettävä viimeistään seuraavan tammikuun aikana.

Perhehoitolain mukaan perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi (2) vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vrk perhehoitajana. Ainoastaan lyhytaikaista perhehoitoa tarjoavalle perhehoitajalle kertyy 3,5 vuorokautta vapaata kutakin kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut yhteenlaskettujen toimeksiantosopimusten perusteella perhehoitajana vähintään 14 vuorokautta.

Jos perhehoitaja haluaa pitää enemmän vapaata kuin toimintaohjeessa on sovittu, hän voi etukäteen sopia sosiaalityöntekijän kanssa palkkiottomasta vapaasta. Tällöin perhehoitajan palkkio katkaistaan vapaan ajalta ja maksetaan sellaisenaan sijaiselle. Palkkiota ei makseta sijaiselle lyhytaikaisella palkkiomäärällä, niin kuin muut sijaisen palkkiot. Perhehoitajan on aina käytettävä kaikki kertyneet vapaat ennen kuin hänelle voidaan järjestää palkkiotonta vapaata.

Perhehoitajan on ilmoitettava vastuutyöntekijälle vapaansa vähintään kuukautta ennen vapaan alkamista. Mikäli perhehoidossa on useampi kuin yksi lapsi, tulee vapaa järjestää kaikkien perhehoidossa olevien henkilöiden suhteen yhtä aikaa. Mikäli perhehoidossa on yli neljä (4) lasta, on tapauskohtaisesti harkittava mahdollinen ylitys hoidettavien määrässä perhehoitolain mukaisesti. Tarvittaessa sijaiselle on järjestettävä lisäapua tai sijaisuus tulee jakaa usean sijaisen kesken.

6.2 Perhehoitajan sijainen

Perhehoitajan vapaan tai muun tilapäisen poissaolon (esimerkiksi sairaus) ajaksi Limingan kunta voi järjestää sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen perhehoitajakelpoisuuden täyttävän 21-vuotta täyttäneen henkilön kanssa tai muulla tavalla. Sopimuksella hoitaja sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitetulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta

4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista.

Sijaishoitajalla tulee olla hyväksytysti suoritettu Limingan kunnan (tai muun toimijan, todistus tulee esittää) **perhehoitajalle tarkoitettu ennakovalmennus** (PRIDE-valmennus). Sijaishoitajalle toimitetaan hyvän perhehoidon varmistamiseksi lasta koskevat tarvittavat tiedot. Perhehoitolain säädökset huomioidaan myös sijaishoidon aikana.

Jos perhehoitajan vapaan sijaisuus jaetaan usean sijaisen kesken, vaihtopäivältä maksetaan kuitenkin vain yhden vuorokauden palkkio (esim. ½ vrk-palkkio/sijainen), ei molemmille sijaisille lähtö- ja tulopäivältä täytenä. **Jos yhden sijaisen sijaisuusjakso kestää yhtenäisesti yli 14 vrk**, käytetään pitkäaikaisen perhehoidon mukaisia palkkioita eli osakuukaudelta tulee laskea kalenteripäivien suhteessa.

6.3 Nimetty sosiaalityöntekijä, täydennyskoulutukset ja työnohjaus

Jokaiselle perhehoitoon sijoitetulle lapselle on nimetty **lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä**. Perhehoitajalle on järjestettävä riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata sosiaalityöntekijää. Perhehoidon onnistumisen edellytyksenä on sijaisperheelle annettu oikea-aikainen ohjaus ja tuki. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävä on hankkia sijaisperheelle tarvittavia tukipalveluita. Perheen tukipalveluita voivat olla sijaishoitajan, perhetyöntekijän tai perheohjaajan apu ja tarvittaessa esim. siivousapu. Sosiaalityöntekijän vastuulla on hakea lapselle palvelut ja etuisuudet, sillä perhehoitaja ei voi näitä lapselle hakea. Asiakassuunnitelmanneuvottelussa voidaan sopia, että perhehoitaja toteuttaa käytännössä esimerkiksi lapsen sairauden hoitoon tai terapiaan liittyvät vastaanottokäynnit.

Perhehoitajan osallistuminen vastuutyöntekijän kanssa sovittuihin tilaisuuksiin, kuten työnohjaukseen, koulutukseen tai vertaisryhmätoimintaan, ei vaikuta hänelle maksettavan hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrään vähentävästi. Perhehoitaja ja vastuutyöntekijä sopivat perhehoidossa olevien lasten hoidon järjestämisestä ko. ajalle. **Koulutusten suhteen** sovelletaan Limingan kunnan noudattamia periaatteita sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta annettujen lakien mukaisesti. Koulutus- tarpeet arvioidaan yhteistyössä perhehoitajan kanssa.

Perhehoitajalla on mahdollisuus tarvittaessa saada **työnohjausta** Limingan kunnan organisoimana. Ensimmäisistä suositaan ryhmätyönohjausta.

6.4 Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset

Kunnan on tarvittaessa järjestettävä toimeksiantosopimuksessa sovittavalla tavalla perhehoitajalle **hyvinvointi- ja terveystarkastuksia** sekä hänen hyvinvointiaan tukevia sosiaali- ja terveystarkastuksia. Päätoimiselle perhehoitajalle mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen on järjestettävä **vähintään joka toinen vuosi**.

Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastus järjestetään sillä alueella, missä perhehoitoa tarjoava koti sijaitsee. Terveystarkastuksen sisältö vastaa Kuntaliiton ohjetta perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksista. (Perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset käytännöksi kunnissa 8.6.2017). Tarkastuksessa terveydenhuollon ammattilainen arvioi tilannetta yhdessä perhehoitajan kanssa ja laatii yhteenvetä tilanteesta sekä tarvittavista jatkotoimista. Hyvinvointi- ja terveystarkastukseen osallistuminen ei vähennä perhehoitajan palkkiota. Vastuutyöntekijä hoitaa sijaisjärjestelyt yhdessä perhehoitajan kanssa.

6.5 Vakuutukset

Perhehoitajalla on lakisääteinen tapaturmavakuutusturva. Limingan kunta on vakuuttanut perhehoitajat työssä tapahtuvan tapaturman varalta.

Limingan kunnalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta ottaa vakuutusta perhehoidossa olevan lapsen aiheuttamiin vahinkoihin. Vahingon sattuessa asia selvitetään yhdessä edunvalvojan, perhehoitajan ja Limingan kunnan kanssa. On suositeltavaa, että perhehoitaja hankkii laajennetun kotivakuutuksen ja varmistaa kiinteistövuoksuksensa tason ja omavastuun määrän. Perhehoidossa olevan lapsen aiheuttamaan vahinkoon käytetään ensisijaisesti lapsen omaa vakuutusta ja toissijaisesti perhehoitoa tarjoavan kodin kiinteistö- ja kotivakuutusta. Kodin tulee olla myös sillä tavalla turvallinen, ettei lapsi voi helposti aiheuttaa vahinkoa esim. arvokkaalle irtaimistolle.

Limingan kunta ei vakuuta perhehoidossa olevaa henkilöä matkalla sattuneiden tapaturmien varalta.

7 VANHEMMAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

Lapsen sijoitus avohuollon tukitoimena ei vaikuta huoltajien oikeudelliseen asemaan. Huoltajilla on avohuollon sijoituksen aikana oikeus päättää lapsen henkilökohtaisista asioista, hoidosta, asumisesta ja kasvatuksesta, mukaan lukien lapsen yhteydenpidosta hänelle läheisiin ihmisiin. **Kiireellisesti sijoitetun ja huostaanotetun lapsen kokonaisvaltainen vastuu hoidon ja huollon järjestämisestä on sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä, jota lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä edustaa.**

Huostaanotto ei kuitenkaan siirrä, eikä poista vanhemman huoltajuutta. Huostassapidon aikana vanhemmat voivat sopia siitä, että lapsen huolto uskotaan molemmille vanhemmille yhteisesti tai yksin toiselle vanhemmalle. Kuten muulloinkin lapsen huollosta sovittaessa, ensisijaista on tehdä sopimus, jonka sosiaalihuollon toimielin vahvistaa. Riitaisissa tilanteissa asiasta päättää yleinen tuomioistuin, ensiasteena käräjäoikeus. **Lapsen huoltajalla on oikeus päättää** lapsen uskonnosta, kansallisuudesta ja nimestä. Tämä edellyttää lausuntoa lasten asioista vastaavalta sosiaalityöntekijältä. Tarkoituksena on varmistaa, ettei lapsen identiteettiä tarpeettomasti tai toistuvasti horjuteta. Myös lapsen uskonnollinen itsemääräämisoikeus on huomioitava iän ja kehitystason myötä.

Sosiaalihuollon toimielimelle kuuluva päätösvallan laajuus lapsen asioissa riippuu aina huostaanoton tarkoituksesta. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijän vastuulla on päättää lapseen liittyvistä merkittävistä asioista, joilla on pitkäaikaisia ja merkittäviä vaikutuksia lapsen terveyteen tai elämään tulevaisuudessa ja selvittävää huoltajan mielipide. Sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi päättää lapsen olinpaikasta, hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta sekä näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.

Sijoituksen aikana huoltajalla on oikeus saada tietoa lapsensa asioista, ellei tiedon luovuttamiselle ole rajoitusperustetta mm. lapsen edun vaarantumisen vuoksi. Huostaanottoasiassa huoltajalla on oikeus tiedonsaantiin asianosaisjulkisuuden nojalla, vaikka lapsi olisi kieltänyt tietojen luovuttamisen vanhemmilleen ja huoltajilleen. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä tiedottaa huoltajalle ratkaisusta, jotka vaikuttavat oleellisesti lapsen elämään. Myös perhehoitaja tai muun sijaishuoltopaikan edustaja kertoo esim. lapsen ja huoltajan yhteydenpidon yhteydessä lapsen arjen oleellisista ajankohtaisista asioista. Tietojen luovuttamisesta julkisuuslain nojalla päätetään kuitenkin sosiaalipalveluissa.

Vanhemmalla on sijoituksen aikana oikeus pitää yhteyttä lapseen asiakassuunnitelmassa sovitulla tavalla. Jos lapsen vanhempi on eri mieltä yhteydenpidon määrästä tai muodosta siten, että asiasta ei päästä sopimukseen, hänellä on oikeus saada sosiaalityöntekijältä valituskelpoinen yhteydenpidon rajoittamispäätös, johon hän voi hakea muutosta.

Huoltajalla on oikeus toimia lapsen edunvalvojana taloudellisissa asioissa sekä oikeus käyttää lapsen puolesta puhevaltaa kaikissa lapsen omaisuutta ja taloutta koskevissa asioissa ja esimerkiksi nostaa varoja lapsen omalta pankkitililtä. Huoltajalla ei ole oikeutta puuttua holhoustoimilain mukaan määrätyn lapsen taloudellisten asioiden edunvalvojan määräysvallassa oleviin varoihin (tällaisia voivat olla esim. perintövarat ja henkivakuutuskorvaukset).

Huoltajalla on oikeus osallistua keskusteluun lapsen terveydenhuollon toimenpiteiden vaihtoehtoista lapsen kanssa lapsen ikätaso huomioiden, ellei kyse ole esimerkiksi kiireellisestä terveydenhuollon toimenpiteestä. Huoltajan oikeuteen edustaa lasta terveydenhuollon asioissa riippuu huostaanoton tarkoituksesta.

Huoltajalla on oikeus osallistua lapsen asioita koskevaan päätöksentekoon lapsen kouluopetuksen järjestämisestä. Huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi ja saada kertoa omat käsityksensä siitä, miten ja missä opetusta tulisi lapselle antaa, kun lapselle järjestetään hänen tarpeittensa mukaista opetusta.

Perhehoidossa olevan lapsen vanhemmilla on oikeus lastensuojelun tukeen ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon tukiin ja palveluihin. Huostaanotetun lapsen vanhemmille on laadittava **vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma**, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kuten päihde- ja mielenterveys- huollon kanssa.

8 PERHEHOIDON MAKSUT, PALKKIOT JA KORVAUKSET

8.1 Hoitopalkkio

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota (hoitopalkkio). Hoitopalkkiota maksetaan perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa vähintään 847,24€ (v. 2022). Kunnat voivat maksaa myös vähimmäismäärää suurempia palkkioita. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös laissa säädettyä vähimmäismäärää pienempänä. Edellä mainittu ja toimeksiantosopimuksessa sovittu hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain tarkoitetulla palkkakertoimella. Tarkistus tehdään myös sellaisissa hoitopalkkioissa, jotka on sovittu hoitopalkkion vähimmäismäärää suuremmiksi, ja jotka perustuvat ennen tarkistusajan kohtaa voimassa olleeseen toimeksiantosopimukseen.

Hoitopalkkioon vaikuttaa korottavasti perhehoidon vaativuus ja sitovuus (lapsen hoitoisuus). Limingan kunnalla on peruspalkkion lisäksi määritelty korotetut hoitopalkkiot (1), (2) ja (3) pitkäaikaisessa perhehoidossa. Tilapäisessä perhehoidossa on peruspalkkion lisäksi (1) ja (2) korotettua hoitopalkkioluokkaa. Ks. LIITE 1.

Perhehoitajan omassa kodissa annettava pitkäaikainen perhehoito edellyttää perhehoitajan kotona olemista, jolloin hän ei voi käydä kodin ulkopuolella työssä. Tämä on tarpeen sijoituksen alkuvaiheessa. Arviointia kodin ulkopuolella työskentelystä tehdään yhdessä perhehoitajan ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa vähintään kerran vuodessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon hoitopalkkio maksetaan kuukauden viimeisenä päivänä kuluvalta kuukaudelta. Mikäli hoitopalkkion maksuun vaikuttavia muutoksia tulee, ne tasoitetaan seuraavan kuukauden maksun yhteydessä.

Tilapäisen perhehoidon palkkio maksetaan sitä mukaan, kun hoitaja ilmoittaa hoitopäivät eli jälkikäteen joko kuukauden 15. päivä tai viimeinen päivä.

Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitoon sijoitettua omaa alle 18-vuotiasta lastaan hoitavalle henkilölle, eikä henkilölle, joka on kieltäytynyt vastaanottamasta palkkiota.

Jos puoliset ovat yhdessä perhehoitajina, voidaan maksut tasata perhehoitajien kesken perhehoitajien verotukselliset ja eläkeasiat huomioiden.

8.2 Kulukorvaus ja erityislisät

Perhehoidossa olevan lapsen hoidosta ja ylläpidosta maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (kulukorvaus, ks. määrä LIITE 1). Perhehoitolaki oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn kulukorvauksen. Kulukorvaus voidaan erityisestä syystä maksaa myös säädettyä vähimmäismäärää pienempänä. Kulukorvausta ei korvata lapsen omassa kodissa tapahtuvan hoidon ajalta. Tällöin korvataan tosiasialliset kulut, esimerkiksi matkakulut lapsen luokse. Kulukorvauksen perusteena käytetään perhehoidossa olevan lapsen hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia todellisia kustannuksia ja kunkin hoidossa olevan lapsen yksilöllisiä tarpeita. Lain mukaan kulukorvauksen määrä tarkistetaan kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

Toimeksiantosopimusta tehtäessä on tarkkaan määriteltävä, mitkä kulut sisältyvät kulukorvaukseen ja mitä tarkoitetaan erityisten kustannusten korvaamisella. Mikäli perhehoidossa olevan lapsen tarpeista

aiheutuu erityisiä kuluja, ne voidaan korvata perhehoitajalle erillisen, yhdessä laaditun, sopimuksen mukaisesti.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan lapsen:

- ✓ ravintomenot
- ✓ tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset (kuten käsikauppalääkkeet), joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata
- ✓ pesuaineet ja henkilökohtaisen hygienian tarvikkeet
- ✓ asunnon käytöstä aiheutuvat menot kuten jätehuolto, sähkö, lämmitys, vesi, kodin kiinteistön korjaus, kodin puhtaanapito ja irtaimiston kuluminen
- ✓ vaatteiden huollosta aiheutuvat kustannukset
- ✓ virkistys- ja harrastustoiminnan menot
- ✓ omalla autolla ajettujen, tavanomaisten, perhehoidon arkeen kuuluvien ajojen matkakustannukset
- ✓ puhelinmaksut
- ✓ vakuutukset
- ✓ lapsen käyttövarat

Perhehoitaja tarjoaa normaaliin elämiseen liittyvät asiat. Perhehoidossa oleva voi halutessaan ostaa itselleen haluamiaan tarvikkeita, mm. erityisiä pesuaineita. Kulukorvauksen maksaminen päättyy asiakkaan siirtyessä pois perhehoidosta.

länmukaista kulukorvausta maksetaan lapsen syntymäpäivää seuraavan kuukauden alusta. Kulukorvauksen vähimmäismäärä on 437,44€/kk (v. 2022).

Kulukorvauksen erityislisää maksetaan:

- ✓ lääkärintodistuksen tai muun asiantuntijalausannon perusteella
- ✓ erityisruokavaliosta, joka aiheuttaa erityisiä lisäkuja esim. keliakia, 1,80 €/ vrk
- ✓ Erityisistä puhtaanapitokuluista, joka aiheuttaa erityisiä lisäkuluja
- ✓ Muista erityisistä kuluista

- ✓ Kulut tulee ensisijaisesti korvata vammaistuella.

8.3 Kelan etuudet

Lapsilisät ja Kelan hoitotuet, esimerkiksi vammaistuki, maksetaan alle 18-vuotiaan lapsen perhehoitajalle. Kelan hoitotuella alle 18-vuotiaan hoidettavan perhehoitaja kattaa matkakustannukset omalla autolla, taksilla, julkisilla kulkuneuvoilla, lääkkeet ym. vastaavat kustannukset. Mikäli menot ylittävät hoitotuen, korvataan ylittävät kulut perhehoitajille kuitteja tai muuta luotettavaa selvitystä vastaan. Lapsilisä maksetaan perhehoitajille Kelan kautta perhehoitoon sijoitusta seuraavan kuukauden alusta alkaen. Sosiaalipalvelut ilmoittavat Kelalle, että lapsilisä ja muut etuudet voidaan maksaa perhehoitajalle.

8.4 Käynnistämiskorvaus

Lain mukaan perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon käynnistämistä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvausta. Käynnistämiskorvauksesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa ja hankinnoista sovitaan aina etukäteen lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Kustannuksista esitetään kirjallinen suunnitelma tai jälkikäteen haettaessa päätös tehdään maksutositteiden perusteella. Asiakaskohtaisilla päätöksillä tuetaan tarvittaessa hoidettavan tarpeista lähteviä tarkoituksenmukaisia kustannuksia myös sijoituksen aikana.

Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät uuden perhehoidossa olevan lapsen henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat. Korvattavia kohteita voivat olla mm. asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalusteet, vuodevaatteet ja harrastusvälineet. Käynnistämiskorvauksella tehtävät hankinnat kohdennetaan aina perhehoidossa olevaan lapseen.

Käynnistämiskorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa. Käynnistämiskorvauksena tehdyt hankinnat ovat kunnan omaisuutta, kunnes kuoleentumisaika (pääsääntöisesti neljä vuotta) on kulunut. Kunakin vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito päättyy lyhyemmän ajan kuluessa, voidaan sopia osan takaisinmaksusta, esimerkiksi pyytää perhehoitajalta ostotarjous välineestä tai kuoleutumaton osa käynnistämiskorvauksesta peritään sijoittaneelle kunnalle. Näihin hankintoihin eivät kuulu hankinnat, joiden käyttöikä on 1-3 vuotta. Takaisinperinnästä tehdään lasku perhehoitajalle ja heidän kanssaan tehdään suunnitelma takaisinmaksusta ja -ostosta. **Asiakaskohtaisella päätöksellä tehdyt hankinnat ovat lapsen omaisuutta.**

Perhehoitajille maksettavia käynnistämiskorvauksia tulee Perhehoitolain mukaan tarkistaa kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti. Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä on 1.1.2022 alkaen 3106,53€ perhehoidossa olevaa henkilöä kohti. **Lyhytaikaisessa perhehoidossa käynnistämiskorvaus on harkinnanvarainen.** Sosiaalityöntekijä selvittää ja valmistele korvauksen johtavan viranhaltijan arvioitavaksi ja ratkaistavaksi.

Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää kahden vuoden kuluessa hoidon käynnistämisestä.

8.5 Oman auton käyttö ja matkakorvaukset

Perhehoitajalle voidaan maksaa sosiaalityöntekijän kanssa sovituista perhehoitotyöhön liittyvistä matkoista erikseen, jos ne liittyvät lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin tai tapaamisiin (esimerkiksi hoitoneuvottelut ja asiakassuunnitelmapalaverit).

Perhehoitajalle erikseen korvattavista matkakuluista on aina sovittava etukäteen lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsen matkakulut vanhempien tai muiden lapselle läheisten henkilöiden luo korvataan asiakassuunnitelman mukaisesti. Kulukorvaus kattaa muutoin omalla autolla ajettujen, tavanomaisten, perhehoidon arkeen kuuluvien ajojen matkakustannukset.

Matkakustannukset maksetaan Kela-korvauksen mukaisesti. Perhehoitajalle aiheutuneet matkakulut korvataan oman auton käytöstä 0,20 €/km. Kilometrikorvaus päivitetään vuosittain Verohallinnon päätöksen mukaisesti.

Matkakulut ilmoitetaan toimistosihteerille tai sosiaalityöntekijälle kirjallisena. Yli kolme kuukautta vanhoja matkoja ei korvata.

Matkoista on pidettävä ajopäiväkirjaa, josta näkyy päivittäin ajettu kilometrimäärä ja mihin toimeksiantosopimukseen tai sosiaalityöntekijän kanssa sovittuun asiaan matka liittyy. Perhehoitoon liittyvistä ajoista päiväkirjaan on lisäksi merkittävä:

- ✓ ajon alkamis- ja päättymisajankohta
- ✓ ajon alkamis- ja päättymispaikka, tarvittaessa ajoreitti
- ✓ matkamittarin lukema ajon alkaessa ja päättyessä, matkan pituus
- ✓ ajon tarkoitus
- ✓ autossa mukana olleet henkilöt

8.6 Perhehoitajan verotus

Hoitopalkkio ja kulukorvaus ovat perhehoitajalle veronalaista tuloa, koska se käsitellään työkorvauksena verotuksessa. Perhehoitaja voi vähentää maksetun määrän verotuksessa tulonhankkimiskuluna. Suosituksena on, että perhehoitaja käy verotoimistossa selvittämässä ennakonpidätysprosenttinsa.

Koska perhehoitaja ei työskentele työsuhteessa, hänelle ei voida maksaa verovapaita matkakustannusten korvauksia. Maksetut matkakustannusten korvaukset lisätään perhehoitajan ansiotuloon.

8.7 Maksut perhehoidon keskeytyksen ajalta

Pitkäaikaisen perhehoidon perhehoitajan ollessa sairauden vuoksi kykenemätön hoitamaan tehtävänsä, hän ilmoittaa asiasta välittömästi vastuutyöntekijälle. Sairauslomatodistus toimitetaan ilman viivytystä sosiaalityöntekijälle. Sosiaalityöntekijä järjestää perhehoitoon sijoitettujen hoidon yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Järjestely on joko sijainen perhehoitajalle tämän kotiin tai lapsen sijoittaminen lyhytaikaiseen hoitoon.

Perhehoitajan ollessa sairauden vuoksi tilapäisesti kykenemätön hoitamaan tehtävänsä, maksetaan hänelle hoitopalkkio sairauspäivärahan omavastuuajalta, eli sairastumispäivältä ja yhdeksältä sitä lähinnä seuraavalta arkipäivältä. Perhehoitaja on oikeutettu saamaan sairauspäivärahaa omavastuuajan jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutuspäivärahan suuruisena. **Edellytyksenä omavastuuajan palkkion maksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua.** Perhehoito voi jatkua perhekodissa ja perhehoitaja voi saada sekä hoitopalkkion että sairausvakuutuspäivärahan, mikäli perhehoitaja on kykenevä jatkamaan tehtävässään sairaudesta huolimatta.

Kulukorvauksesta vähennetään 50 %, jos perhehoitoon sijoitettu lapsi siirretään muualle hoitoon.

Jos perhehoito pitkäaikaisen hoidettavan osalta keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä, kuten lapsen sairaalahoidon takia, maksetaan perhehoitajalle koko hoitopalkkio ja kulukorvaukset **30 vrk ajan.** Sen jälkeen maksetaan 100 % hoitopalkkio ja 50 % kulukorvauksesta enintään yhteensä 60 vrk/vuosi, ellei tilalle sijoiteta toista lasta. Tällöin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä lapseen ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa. Lapsen tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi.

Lyhytaikaisen perhehoidon perhehoitajan sairastuessa tulee hänen sopia sosiaalityöntekijän kanssa poikkeusjärjestelyistä esim. perhehoidettavan hoitajaksoista korvaavalla ajalla. Mikäli lyhytaikainen jakso peruuntuu, se voidaan yhdessä sopimalla siirtää toiseen ajankohtaan, jolloin perhehoitajalle maksetaan toteutuneiden jaksojen palkkiot ja kulukorvaukset. Jos perhehoitajalle tarvitaan sijaista, toimitaan kuten

pitkäaikaisessa perhehoidossa. Päätoimisen lyhytaikaisen perhehoitajan kohdalla sovelletaan pitkäaikaisen perhehoidon poissaolosäännöksiä.

Jos perhehoitaja saa tiedon sovitun jakson peruuntumisesta vähintään kolme (3) vuorokautta ennen jakson alkamista, perhehoitajalle ei makseta hoitopalkkiota, eikä kulukorvausta. Jos perhehoitaja saa tiedon jakson peruuntumisesta alle kolme (3) vuorokautta ennen jakson alkamista, perhehoitajalle maksetaan 100 % palkkio ja kulukorvaus suunnitellun jakson mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta (3) vuorokaudelta, ellei tilalle sijoiteta toista lasta. Jakson keskeytyessä maksetaan 100 % palkkio ja kulukorvaus jakson loppuun, kuitenkin enintään 7 vuorokaudelta, ellei tilalle sijoiteta toista lasta.

8.8 Maksut perhehoidon päättyessä

Mikäli pitkäaikainen perhehoito päättyy kesken irtisanomisajan, maksetaan perhehoitajalle irtisanomisajan loppuun koko hoitopalkkio ja 50 % kulukorvauksesta. Irtisanomisajan maksut päättyvät, mikäli tilalle sijoitetaan toinen pitkäaikaiseen perhehoitoon sopiva asiakas.

Mikäli perhehoito päättyy **tutustumisjakson aikana** ilman irtisanomisaikaa tai toimeksiantosopimuksen purkamiseen, hoitopalkkio ja kulukorvaus päättyvät lapsen siirtyessä pois perhehoidosta.

Jos pitkäaikaisessa perhehoidossa oleva lapsi kuolee, irtisanomisaika alkaa kuolinpäivästä. Mikäli kuolemantapaus sattuu kesken tutustumisjakson, hoito päättyy ilman irtisanomisaikaa.

8.9 Maksut perhehoitajan vapaiden ajalta

Pitkäaikaisessa perhehoidossa perhehoitajalle maksetaan palkkiot vapaan ajalta niiden toimeksiantosopimusten perusteella, joiden mukaan hän on toiminut perhehoitajana vähintään 14 vrk / kalenterikuukausi. Jos perhehoitajalle tulee sijainen perhekotiin, perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus täytenä. Perhehoitaja saa vapaansa ajalta täyden hoitopalkkion ja 50 % kulukorvauksesta, jos hoidettava on sijoitettuna muualle.

10 MUU TALOUDELLINEN TUKI TAI KORVAUKSEN PIIRIIN KUULUVAT ASIAT

10.1 Lapsen harrastusten korvaaminen

Kulukorvaus kattaa tavanomaisista harrastuksista, osallistumismatkoista ja harrastusvälineistä aiheutuvat kulut (sukset, luistimet, monot, pyöräilykypärät).

Erytyisharrastuksesta tai sen aloittamisesta sovitaan asiakassuunnitelmassa. Lapsen erityistarpeiden perusteella voidaan maksaa yksi tärkeä lapsen kehitystä tukeva erityisharrastus ja tarvittaessa siihen liittyvät kuljetukset (joukkoliikennemaksu tai kelan kilometrikorvaus 0,20 €/km). Tällaisia erityisharrastuskuluja voivat olla esimerkiksi musiikkitunnit, urheilu- ja lisenssimaksut ja harrastuksen vaatima tarvikkeisto, ta-sokoemaksut, vaadittavat vakuutukset liittyen em. harrastukseen.

Erytyisharrastuksen kustannuksia korvataan kulukorvaukseen kuuluvien harrastusmenojen lisäksi 100-500 € / vuosi seuraavan ikäjaottelun mukaisesti:

- ✓ 0–5-vuotias 100€
- ✓ 6–9-vuotias 300€
- ✓ 10–17-vuotias 500€

Mopon hankinta ja moposta aiheutuvat kulut ovat erityisharrastusmenoja ja niitä korvataan edellä mainitun perusteella. Erytyisharrastemenoina korvataan joko mopokortista tai mopon hankinnasta aiheutuvat menot, ei molempia. Mopoon ja sen vakuutuksiin ei myönnetä erikseen avustusta. Mopon hankintaan liittyvistä asioista sovitaan yhdessä sosiaalityöntekijän ja sijaisperheen kanssa.

Puhelimeen voidaan myöntää avustusta 100€ enintään kahden vuoden välein.

Auton ajokorttikustannukset voidaan korvata nuoren itsenäistymisvaroista.

10.2 Terapia ja terveydenhuolto

Kulukorvaukseen sisältyvät tavanomaiset perusterveydenhuollon kustannukset, kuten terveyskeskusmaksut, lääkekustannukset infektiosairauksista jne. **Erikseen korvataan** sairaala- ja poliklinikkamaksut, kohtuulliset kustannukset silmälaseista, perustellusta syystä myös piilolinssit, hammashoito ja muut ei-tavanomaiseksi luokiteltavat terveydenhuolto menot. Sovitut terapiasta aiheutuneet kulut korvataan perhehoitajalle sekä siihen liittyvät matkakulut siltä osin kuin sairausvakuutus ei niitä huomioi. Terveystenhoitoon liittyvien matkojen osalta perhehoitaja hakee ensin Kelan matkakorvauksen. Omavastuuosuus korvataan sosiaalipalveluista. Mahdolliset matkakulut korvataan oman auton käyttökuluina 0,20 € /km.

10.3 Päivähoitomaksut sekä aamu- ja iltapäivätoiminta

Päivähoitoasiassa tehdään yhteistyötä sijoittaja- ja sijaintikunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Päivähoitokulut korvataan. Mikäli lapsen päivähoidon tarve johtuu muusta kuin lapsen kuntoutuksellisista syistä ja perhehoitajan työssäkäynnistä, voidaan korotetun hoitopalkkion tasoa alentaa. Aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiheutuneet kulut korvataan 1-2 -luokkalaisille. Ensisijaisesti suositellaan kunnallista päivähoitoa sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa.

10.4 Vaatetus

Kulukorvaus ja lapsilisä kattavat vaatetuskulut.

10.5 Opiskelukulut

Koululaisen tai opiskelijan **oikeus opintorahaan** alkaa hänen täyttäessään 17 vuotta. Sijaisperheessä asuva nuori saa täysimääräisen opintorahan, koska hän ei asu omien vanhempiensa luona. Asiakassuunnitelmassa sovitaan, mitä kustannuksia nuoren tulee opintorahallaan kattaa. Ensisijaisesti sillä hoidetaan opiskelukustannukset. **Opintolainaa ei huostaanotetun tai jälkihuoltoon oikeutetun lapsen tarvitse ottaa.**

Tietokoneen hankintaa voidaan avustaa toisen asteen opinnoissa vain erityisistä syistä enintään 300€.

10.6 Lomat, ulkomaanmatkat sekä leirit

Lapsen viettäessä lomaa yhdessä sijaisperheen kanssa, voidaan aiheutuvia tositteellisia kuluja korvata sosiaalityöntekijän kanssa **etukäteen sovittaessa ja matkakohtaisen laskelman perusteella vuosittain enintään yhden kuukausittaisen kulukorvauksen verran**. Perhe voi käyttää summan useammassa erässä matkakohtaisen laskelman mukaisesti. Summa sisältää mahdolliset matkakulut (ei erillistä kilometrikorvausta). Tänä aikana palkkiot ja kulukorvaukset maksetaan normaalisti. Erikseen ei korvata menoja, jotka sisältyvät kulukorvaukseen (esimerkiksi ravintomenot).

Lapsen passin tai henkilökortin hankkimisesta aiheutuneet kulut sisältyvät peruskulukorvaukseen.

Lapsen leirimaksuja korvataan harkinnan mukaan. Pääsääntöisesti korvataan yksi leiri/vuosi.

10.7 Sijoitetulle lapselle maksettavat käyttövarat

Perhehoitoon sijoitetulle alle 15-vuotiaalle lapselle annetaan hänen omaan käyttöönsä käyttövaroja kuukausittain hänen yksilöllisiä tarpeitaan vastaava määrä hoidettavan ikä ja kasvuympäristö huomioiden.

Limingan suositus käyttövarojen määräksi on:

- ✓ 7-9 –vuotiaat 4 e/viikko tai 16 e/kuukausi
- ✓ 10-12 –vuotiaat 6 e/viikko tai 24 e/ kuukausi
- ✓ 13-14 –vuotiaat 10 e/viikko tai 40 e/ kuukausi

Yli 15-vuotiaalle maksetaan vähintään määrä, joka vastaa yhtä kolmasosaa korkeamman elatustuen määrästä:

- ✓ 57.53 €/kk (14.38€/ viikko) v. 2022

Käyttövarojen määrään ja maksamiseen ei vaikuta lapsen tai nuoren käyttäytyminen perhehoidossa. Käyttövarojen määrää ei voida vähentää esimerkiksi lapsen karkumatkojen tai muun käyttäytymisen perusteella. Käyttövaroja ei voi käyttää lapsen yksin antamalla suostumuksella vahingon korvaamiseen.

Perhehoitaja maksaa käyttövarat lapselle kulukorvauksestaan. Käyttövarat ovat taskurahan luonteisia varoja. Sijaisperheen tulee pitää kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta ja kirjaukset on lähetettävä tiedoksi lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vähintään vuosittain. Toinen vaihtoehto käteisenä annettujen käyttövarojen lisäksi on, että perhehoitaja avaa omiin nimiinsä tilin, johon lapsella on käyttöoikeus. Perhehoitajan avaama tilin tiliote toimii käyttövaran todisteena.

10.8 Lapsen pankkitili

Lapsen huoltajat säilyvät huostaanotosta huolimatta edelleen lapsen edunvalvojina, ellei toisin ole määrätty. Käytännössä he voivat nostaa varoja alle 18-vuotiaan lapsensa nimissä olevalta pankkitililtä. Ks. edunvalvonta.

11 PERHEHOIDON VALVONTA

Perhehoidon valvonnasta säädetään perhehoitolaissa (22 §) ja lastensuojelulaissa (79 §). Perhehoidon järjestämisestä vastaavana tahona sijoittajakunta valvoo toimeksiantosuhteista perhehoitoa. Laki yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta ei siis koske toimeksiantosuhteista perhehoitoa, vaan se rinnastetaan julkisen sektorin itsensä tuottamiin sosiaalipalveluihin. **Perhehoidon järjestäjänä kunta vastaa perhehoidon toteutumisen seurannasta ja valvoo sen laatua osana omavalvontaa.** Valvontakäynnit perhekotiin sovitaan tapauskohtaisesti.

Perhehoidossa olevan lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on velvollisuus valvoa lapsen asianmukaista kohtelua, kasvatusmenetelmiä ja käytäntöjä. Lisäksi lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee arvioida ja kartoittaa sekä lapsen osallisuutta perheessä että perhehoitajan valmiuksia toimia perhehoitajana. Valvonta edellyttää säännöllisiä lapsen ja perhehoitajan tapaamisia. Lapsella on oikeus olla yhteydessä omaan sosiaalityöntekijäänsä, kun kokee sen tarpeelliseksi.

Toimeksiantosuhteisen perhehoidon ennakoivaa valvontaa ovat perhehoitajalle annettu valmennus, ohjaus ja tuki sekä perhehoidon seuraaminen ja perhehoidolle asetettujen tavoitteiden arviointi yhteistyössä perhehoitajan kanssa. Perhehoitajalle annettava valvonta sekä ohjaus ja tuki ovat lähellä toisiaan. Onnistuneen valvonnan perusta on se, että kunnan vastuutyöntekijä tietää, miten perhehoitaja voi. Kunnan tehtävänä on valvoa, että toimeksiantosopimussuhteinen sijoitus perhehoitoon toteutuu perhehoitolain mukaisesti, ja hoidettava saa perhehoidon aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet.

Kunta voi tarkastaa perhekodin toimitilat, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. **Lastensuojelussa tällainen perusteltu syy on** esim. lapsen tai hänen vanhempiansa ilmoitukset huonosta kohtelusta. Tarkastus on myös yleensä tehtävä silloin, kun muu kunta tai valvoa viranomainen on lastensuojelulain 79 §:n 3 momentin mukaisesti ilmoittanut epäkohdista sijaishuolto paikassa.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin kodin tiloihin. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana ja käynnistä on pidettävä pöytäkirjaa.

Jos perhehoitoa tarjoava koti tai siellä annettava hoito ja kasvatus todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, kunnan on pyrittävä ohjauksen avulla saamaan aikaan korjaus asiassa. Jollei korjausta ole asetetussa määräajassa tapahtunut, kunnan on tällöin huolehdittava, että hoidettavan hoito järjestetään hänen etunsa ja tarpeidensa mukaisella tavalla. Tarvittaessa hoidettavat siirretään heidän tarpeitaan vastaavaan muuhun hoitopaikkaan.

Hallintolaki 434/2003
Julkisten alojen eläkelaki (81/2016)
Lastensuojelulaki (417/2007)
Perhehoitolaki (263/2015)
Sairausvakuutuslaki 1224/2004
Työntekijän eläkelaki (395/2006)
Työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015

Pitkäaikaisen perhehoidon hoitopalkkio	
Peruspalkkio	847,24€/kk (v. 2022)
Korotettu hoitopalkkio (1)	1074,97€/kk
Korotettu hoitopalkkio (2)	1402,89€/kk
Korotettu hoitopalkkio (3)	1683,45€/kk
Alennettu hoitopalkkio	*)
Käynnistyskorvaus	Enintään 3106,53€ (v. 2022)

Peruspalkkio
<p>Lakisääteinen perusmaksu. Lapsella ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä tai käyttäytymisen haasteita. Lapsi tarvitsee pääasiassa iän mukaista ohjausta ja tukea.</p> <p>Maksetaan 15–17-vuotiaista sijoitetuista lapsista, kun lapsi käy koulua toisella paikkakunnalla ja viettää viikonloput ja loma-ajat perhekodissa. Mikäli nuori ei ole muuttanut asumaan itsenäisesti (nuori käy koulua perhekodista käsin), palkkio maksetaan perhehoitajalle nuoren opiskelupaikkakunnasta riippumatta.</p> <p>Huomioitavaa: Jos nuori asuu opiskelujen vuoksi toisella paikkakunnalla, perhehoitajalle maksetaan tilapäisen perhehoidon hoitopalkkio niiltä päiviltä, kun nuori tosiasiallisesti oleskelee perheessä. Perhehoitajalle maksetaan myös kulukorvaus ko. päiviltä. Perusteluna esim. lukion tai ammatillisten opintojen loppuunsaattaminen tai kehitysvammaisuus.</p>
Korotettu hoitopalkkio (1)
<p>Korotettua hoitopalkkiota (1) voidaan maksaa sosiaalityöntekijän arvion perusteella tilanteissa, joissa lapsi tarvitsee ikätasoaan enemmän hoivaa tai valvontaa. Lapsen käyttäytyminen, oireilu ja tarpeet aiheuttavat perheelle erityistä rasitusta ja lapsen hoitaminen sitoo perhettä enemmän kuin saman ikäisen ikätasoisesti kehittyneen lapsen hoito. Lapsella on erilaisia hoitokontakteja, esim. terapiaa. Lisäksi lapsen läheisverkoston kanssa tehtävä haasteellisuus voi olla peruste hoitopalkkion korottamiselle.</p> <p>Korotettua hoitopalkkiota (1) maksetaan alle 3-vuotiaiden lasten osalta, mikäli lapsen hoidon vaativuuden perusteella ei ole perusteltua maksaa korkeampaa hoitopalkkiota.</p>
Korotettu palkkioluokka (2)
<p>Korotettua hoitopalkkiota (2) voidaan maksaa, mikäli hoitopalkkio (1) edellytykset täyttyvät ja lisäksi: lapsi on erityisen vaikeahoitoinen; lapsi tarvitsee arjessa ikäkauteen kuulumatonta hoitoa, huolenpitoa, jatkuvaa ohjausta sekä tukea; Lapsi tarvitsee aikuiselta intensiivistä läsnäoloa ja valvontaa; lapsella on vaikeuksia useilla eri toimintakyvyn alueilla; lapsella on myönnetty tiiviitä terapia- tai kuntoutuskontakteja ja hänelle on myönnetty vammaistuki; lapsen läheisverkoston kanssa tehtävä yhteistyö on erityisen haasteellista.</p>

Korotettu hoitopalkkio (3)

Korotettua hoitopalkkiota (3) voidaan maksaa, mikäli hoitopalkkio (1) ja (2) edellytykset täyttyvät ja lisäksi: Lapsi tarvitsee aikuiselta tiivistä kokoaikaista huolenpitoa, ohjausta ja valvontaa sekä korjaavaa vuorovaikutusta arjessa fyysisen ja/tai psyykkisen sairauden, vammaisuuden tai käyttäytymisen tai päihteidenkäytön tai rajattomuuden tai ylivilkkauksen vuoksi; lapsen hoito ja kasvatusta sitovat perhehoitajaa, ettei perhehoitoa voi järjestää ilman kotona jatkuvasti olevaa aikuista.

Palkkion maksamisen edellytys on lapsen hoitaminen kokoaikaisesti kotona. Ainakin toinen sijaisvanhempi hoitaa päätoimisena tehtävänänsä lasta/lapsia kotonaan toimeksiantosuhteisena perhehoitajana lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kanssa sovituksi.

Päivystyksellisissä sijoitustilanteissa perheille maksetaan aina korotetun hoitopalkkio (3) mukaista palkkiota.

Huomioitavaa: Lapsen ollessa sijoitettuna kiireellisesti läheisverkostoonsa, maksetaan sukulaissijaisvanhemmalle korotettu palkkioluokka (1) mukaista tilapäisen perhehoidon palkkiota siihen asti, kunnes sijoitus muuttuu pitkäaikaiseksi. Jos sijoitus muuttuu pitkäaikaiseksi, hoitomaksu määritellään uudelleen.

Alennettu hoitopalkkio *)

Perhehoitajalle maksetaan 50 % hoitopalkkiosta, kun

- alle 18-vuotias lapsi on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolo kuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruusena
- yli 18-vuotias nuori asuu viikot opiskelupaikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä
- yli 18-vuotias nuori on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolokuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruusena
- nuori on varusmies- tai siviilipalvelusta suorittamassa ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä

Pitkäaikaisen perhehoidon kulukorvaukset

0-6 -vuotias	445,00€
7-14 -vuotias	516,57€
15-25-vuotias	558,39€

Tilapäisen perhehoidon palkkiot / Tukiperhepalkkiot

Peruspalkkio	47,89€ / päivä
Korotettu palkkioluokka (1)	79,99€ / päivä
Korotettu palkkioluokka (2)	113,29€ / päivä
Käynnistämiskorvaus	107,52€

Kulukorvaus	25 € / päivä
Km-korvaus	0,20€/km

Peruspalkkio

Lapsella ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä tai käyttäytymisen haasteita. Lapsi tarvitsee pääasiassa iän mukaista ohjausta ja tukea.

Korotettu palkkioluokka (1)

Lapsella on todettuja sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä tai käyttäytymisen haasteita. Lapsi tarvitsee paljon ikätasoaan enemmän tukea ja huolenpitoa. Hän tarvitsee apua useissa päivittäisissä toiminnoissa verrattuna samanikäiseen lapseen. Lapsen käyttäytyminen, oireilu ja tarpeet aiheuttavat perhehoitajalle tai tukiperheelle erityistä rasitusta ja lapsen hoitaminen sitoo perhettä enemmän kuin samanikäisen ikätasoisesti kehittyneen lapsen hoito.

Korotettu palkkioluokka (2)

Lapsella on vaikeita, hoitoa vaativia sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä tai käyttäytymisen haasteita tai lapsi on vaikeasti liikunta- tai monivammainen. Lapsella on vaikeuksia useilla eri toimintakyvyn alueilla. Hän tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon apua. Hän tarvitsee arjessa ikäkauteen kuulumatonta tukea ja huolenpitoa, jatkuvaa ohjausta sekä valvontaa.